

DE DOOD ALS DEEL VAN HET LEVEN

Zaterdag 19 Februari 2022

De dood als culmunatie van het leven

Dood in een levende cultuur

Op de drempel: ervaringen die transformeren

**Transcendente en betekenisvolle ervaringen
rondom sterven en dood**

Georganiseerd door:

Theosofische Vereniging in Nederland

Internationaal Theosofisch Centrum in Naarden

Plaats: Besant Hall, Meentweg 9, 1411 GR Naarden

TVN: www.theosofie.nl

ITC: www.itc-naarden.org

Zaterdag 19 Februari 2022 “De dood als deel van het leven”

Programma

Er zijn maar weinig dingen zo zeker in het leven als het feit dat we dit weer los gaan laten. Het is opmerkelijk dat deze zekerheid met zo veel onzekerheid gepaard gaat, met zo weinig voorbereiding. De benadering is vaak ook cultuurgebonden. Inzicht in deze belangrijke fase van ons leven kan ons helpen in het proces daarnaartoe.

10.00 Welkom en koffie. Kom beslist op tijd!

10.30 Opening

10.35 De dood als culminatie van het Leve

Dr Rico Sneller (doceerde filosofie en ethiek aan de universiteit Leiden. Is momenteel betrokken bij diverse initiatieven, zowel landelijk als mondiaal: het Jungiaans Instituut te Nijmegen, de Mandeville Academy te Gouda (een instituut voor hoogbegaafden), het Instituut voor verdrongen filosofie, Filosofisch Leerhuis Fiat lux, Alternative Perspectives and Global Concerns (<https://ap-gc.net>), de Jungvereniging, Filosofie Oost West e.d. In 2020 publiceerde hij 'Perspectives on Synchronicity, Inspiration, and the Soul' (Cambridge Scholars). Zijn belangstelling gaat uit naar de grensgebieden tussen filosofie, psychopathologie en kunst).

De dood wordt vaak omschreven als 'het einde van het leven'. Maar dat is slechts een negatieve definitie. In zijn bijdrage zal de spreker betogen dat de dood kan worden begrepen als een intensivering van het onbewuste leven. Daartoe beroept hij zich op buitengewone bewustzijnstoestanden die zich tijdens het 'gewone' leven al kunnen manifesteren.

11.30 Koffiepauze

12.00 DOOD IN EEN LEVENDE CULTUUR

Dr. Hein van Dongen (filosoof en musicus, werkzaam als filosofisch consulent en docent. Publiceerde met Hans Gerding en Rico Sneller 'Wild beasts of the philosophical desert' (Cambridge Scholars, 2014). In zijn boek 'Bergson' (2014) bespreekt hij diens theorie over voorbestaan, waarin de hersenen een tijdelijke rol als filter vervullen voor de geest of de ziel).
Denkend 'dit is de wereld, er is geen andere' – valt

men telkens weer onder mijn heerschappij.' (Yama, de Dood, in gesprek met Natsjiketas, Katha Upanishad II, 6) Vaak wordt onze sterfelijkheid gezien als de ultieme 'menselijk conditie'. Maar menszijn betekent ook altijd deel zijn van een groter geheel: een verbinding vormen tussen hemel en aarde.

Menzijn is bovendien altijd medemens zijn. Mensen transformeren hun natuur tot cultuur en ze doen dit samen. Veel culturen worden gedragen door een besef dat er meer is dan een leven 'in je eigen bubbel'. Dat zou je het metafysisch besef kunnen noemen dat in de meeste culturen aanwezig is. Als het wegvalt wordt onze omgang met het leed dat de dood kan brengen wellicht nodeloos zwaar.

12.55 Lunchpauze. Voor soep wordt gezorgd. Neem zelf lunchpakket mee.

14.00 Op de drempel: ervaringen die transformeren

Dr Edith Plantier studeerde theologie in Amsterdam aan de KTHA, de UvA en de VU. Zij was als predikant werkzaam in verpleeg- en ziekenhuizen, in de Remonstrantse gemeente Alkmaar en in het luchthavenpastoraat op Schiphol. De laatste negen jaar was zij vanuit de Protestantse Kerk Nederland aangesteld voor de internationale studenten in Amsterdam. Zij kreeg bekendheid door haar boeken over pastorale supervisie en over sterven en rouw, waarvan vooral haar proefschrift over Elisabeth Kübler-Ross veel waardering kreeg. Daarnaast gaf zij colleges op het gebied van praktische theologie en vrouwenstudies. Nu zij met emeritaat is werkt zij op freelancebasis. Zij is onder andere regelmatig voorganger in de kerkdiensten in het Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis.

Sommige ervaringen van mensen die in een stervensfase verkeren en o.a. de visioenen van Ignatius van Loyola hebben onze wereld en onze geschiedenis voorgoed veranderd. Ook "gewone" mensen kunnen totaal onverwachte ervaringen hebben bij sterven en dood. Visioenen waarbij ze worden opgehaald door hun lang gestorven geliefden, een snelle terugblik op het voorbijgeleven, het gevoel van aanwezigheid van een kracht, plotseling licht. Soms brengt dat degenen die meemaken tot geheel nieuwe inzichten, soms ook staat een levens- of geloofsovertuiging in de weg bij het toelaten van deze ervaringen. Wat komen wij zoal tegen? Hoe gaan we daar mee om?

14.55 Theepauze

15.25 Transcendente en betekenisvolle ervaringen rondom sterven en dood

Ineke (Koedam) Visser (oud hospicecoördinator, voerde voor Peter Fenwick (UK) onderzoek uit naar levenseinde-ervaringen. Zij is auteur van o.a. *In het licht van sterven, ervaringen op de grens van leven en dood over het intensive proces van sterven en de bijzondere bewustzijnservaringen in het zicht van de naderende dood*. Zij is initiatiefnemer en voorzitter van het Landelijk Expertisecentrum Sterven. Doel van deze stichting is het sterven – als kostbaar en wezenlijk proces - opnieuw een plek te geven in het bewustzijn van mensen en de samenleving als geheel).

Sterven is een uniek en persoonlijk proces maar evenzeer een universeel proces. Het voltrekt zich op een wijze die zichtbaar en tastbaar is en steeds subtieler en verfijnder wordt. In die subtielere lagen kunnen zich levenseinde-ervaringen voordoen en door openheid en begrip te ontwikkelen voor deze bewustzijnservaringen ontstaat ruimte voor de veranderende behoeften en belevingen van de stervende. Daarnaast doen deze wonderbaarlijke ervaringen, op de grens van wat wij leven en dood noemen, ons de kennis ontsluiten over wie wij ten diepste zijn.

16.20 Sluiting, zo mogelijk kort forum

Overige informatie:

Tijdig inschrijven is mede vanwege Covid **noodzakelijk**. Inschrijven via het inschrijfformulier op **www.theosofie.nl**

Vervolg programma's

De volgende dagen staan in onze planning. Houdt voor de zekerheid onze site bij.

2 April	Het leven na de dood
18 + 19 Juni	Exploring the Powers Latent in Humankind
20 + 21 Juni	Spiritual Powers in Humankind
1 Oktober	Het boven natuurlijke
11 December	De mystieke dood
